

ЗАЯВА
про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки
проекту Програми соціально-економічного та культурного
розвитку Тернопільської області на 2023 рік

1. Замовник: Тернопільська обласна військова адміністрація

2. Вид та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Вид документу державного планування (далі – ДДП) – Програма соціально-економічного та культурного розвитку Тернопільської області на 2023 рік (далі – Програма).

Програма є документом державного планування місцевого рівня і передбачає координацію спільних дій місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування задля втілення єдиної державної регіональної політики розвитку області, підвищення стандартів життя населення, у тому числі на основі створення умов для розвитку конкурентоспроможної економіки, модернізації соціальної сфери та забезпечення гармонійного розвитку всіх громад регіону.

Програма пов'язана з іншими документами державного планування, зокрема:

- ✓ Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695;
- ✓ Національною економічною стратегією на період до 2030 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 року № 179;
- ✓ Цілями сталого розвитку України до 2030 року, схваленими Указом Президента України від 30 вересня 2019 р. № 722;
- ✓ Прогнозом економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2021 року № 586;
- ✓ Стратегією розвитку Тернопільської області на 2021-2027 роки та планом заходів з її реалізації у 2021-2023 роках, затвердженою рішенням Тернопільської обласної ради від 03 грудня 2020 року № 16);
- ✓ Прогнозними показниками соціально-економічного та культурного розвитку районів Тернопільської області на 2023 рік;
- ✓ діючими короткостроковими та середньостроковими галузевими регіональними програмами.

3. Те, якою мірою ДДП визначає умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення

процедури оцінки впливу на довкілля (зокрема, щодо визначення місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів)

Відповідно до частини першої статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою статті третьої. Така планована діяльність підлягає оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності.

Програма охоплює усі види господарської діяльності: промисловий, агропромисловий і транспортний комплекси, енергозбереження та енергоефективність, житлово-комунальне господарство та комунальну інфраструктуру, впровадження заходів територіального планування, освіти, охорону здоров'я, фізичне виховання та спорт; культуру і туризм, охорону навколишнього природного середовища.

За пріоритетами розвитку галузей передбачається низка заходів і проєктів, серед яких можуть бути проєкти, які, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності. Для таких проєктів має бути здійснена процедура оцінки впливу на довкілля.

4. Ймовірні наслідки:

а) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення:

У процесі здійснення стратегічної екологічної оцінки (далі – СЕО) мають бути оцінені ймовірні наслідки реалізації Програми. Зокрема, мають бути оцінені наслідки для таких складових довкілля:

- атмосферне повітря;
- водні ресурси;
- відходи;
- земельні ресурси;
- біорізноманіття та рекреаційні зони;
- наслідки для здоров'я населення.

б) для територій з природоохоронним статусом:

На території Тернопільської області створені і функціонують 645 територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 123,53 тис. га, з них 41 - загальнодержавного значення та 604 - місцевого значення, до переліків об'єктів Смарагдової мережі Європи включено 9 природних територій загальною площею 71,7 тис. гектарів. Під час здійснення СЕО необхідно оцінити ймовірні наслідки для цих територій.

в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення:

- реалізація Програми не чинитиме транскордонного впливу на елементи довкілля, тому відсутня потреба в оцінці транскордонних наслідків

5. Виправдані альтернативи, які необхідно розглянути, зокрема якщо ДДП не буде ухвалено:

Зважаючи комплексність рішень проєкту Програми, що обумовлюється необхідністю виконання цілей Програми, призначених для різних видів промислово-виробничої, соціальної, рекреаційної, комунікаційної діяльності, здійснюється розгляд виправданих альтернатив планованих рішень. При впровадженні заходів Програми, у порівнянні із існуючим станом, очікується позитивний вплив на навколишнє природне середовище, у тому числі на здоров'я населення. Найбільш оптимальним варіантом буде затвердження запропонованої Програми.

6. Дослідження, які необхідно провести, методи і критерії, що використовуватимуться під час СЕО

Для проведення стратегічної екологічної оцінки буде використана наступна інформація: регіональні доповідь про стан навколишнього природного середовища в області; екологічний паспорт області; статистична інформація; інформація, яка включена в інші акти законодавства, які мають відношення до проєкту ДДП; дані моніторингу стану довкілля; експертні оцінки; інша доступна інформація.

Під час проведення стратегічної екологічної оцінки будуть застосовані такі аналітичні методи:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників, у тому числі про здоров'я населення, на території, яку охоплює проєкт;
- проведення аналізу слабких і сильних сторін ДДП з точки зору екологічної ситуації;
- визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру, оцінка величини і значимості впливів і ризиків;
- порівняльний аналіз обласних показників із середніми показниками по Україні та показниками регіонів-сусідів та регіонів, що належать до однієї типології;
- аналіз тенденцій основних тенденцій соціально-економічного та культурного розвитку області;

- проведення консультацій з громадськістю з точки зору екологічної ситуації;
- проведення оцінки впливу ДДП на складові довкілля та на стан здоров'я населення;
- моніторинг фактичного впливу впровадження ДДП на довкілля.

7. Заходи, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.

Під час здійснення стратегічної екологічної оцінки передбачається розглянути заходи із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків для довкілля, а також з адаптації до змін клімату природних екосистем, господарства, зокрема сільського, енергетичного сектору, а також захисту громадського здоров'я та інфраструктури, визначені законодавством.

Так, Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» визначає загальні вимоги в галузі охорони навколишнього середовища. Законом встановлено, що використання природних ресурсів громадянами, підприємствами, установами та організаціями здійснюється з додержанням обов'язкових екологічних вимог:

- а) раціонального і економного використання природних ресурсів на основі широкого застосування новітніх технологій;
- б) здійснення заходів щодо запобігання псуванню, забрудненню, виснаженню природних ресурсів, негативному впливу на стан навколишнього природного середовища;
- в) здійснення заходів щодо відтворення відновлюваних природних ресурсів;
- г) застосування біологічних, хімічних та інших методів поліпшення якості природних ресурсів, які забезпечують охорону навколишнього природного середовища і безпеку здоров'я населення;
- д) збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також інших територій, що підлягають особливій охороні;
- е) здійснення господарської та іншої діяльності без порушення екологічних прав інших осіб;
- є) здійснення заходів щодо збереження і невиснажливого використання біологічного різноманіття під час провадження діяльності, пов'язаної з поводженням з генетично модифікованими організмами.

Також будуть враховані заходи щодо раціонального використання природних ресурсів, збереження особливо цінних та унікальних природних комплексів і забезпечення екологічної безпеки, передбачені іншими законодавчими актами у сфері охорони довкілля.

Заходи, спрямовані на запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків для здоров'я населення, визначатимуться відповідно до вимог Закону

України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» (розділ III).

8. Пропозиції щодо структури та змісту звіту про стратегічну екологічну оцінку:

СЕО буде виконана в обсягах, визначених статтею 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Пропонується така структура звіту про СЕО:

1) зміст та основні цілі ДДП, його зв'язок з іншими документами державного планування;

2) характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогностичні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

3) характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

4) екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень);

5) зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування;

6) опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

7) заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування;

8) обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки);

9) заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

10) опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності);

11) резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.

9. Орган, до якого подаються зауваження і пропозиції, та строки їх подання.

Зауваження і пропозиції до Заяви про визначення обсягу СЕО проєкту Програми подаються до департаменту економічного розвитку і торгівлі обласної військової адміністрації (вул. М.Грушевського, 8, м. Тернопіль, 46021, mail@economy.te.gov.ua)

Відповідальна особа: Кузишин Христина Іванівна (0352) 52 24 43.

Строк подання зауважень і пропозицій становить 15 днів з дати публікації в ЗМІ про оприлюднення заяви про визначення обсягу СЕО – до 31 жовтня 2022 року (включно).